

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ทศนคติของพระสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ต่อโครงสร้าง
อำนาจ การปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พ.ศ. 2505

ชื่อผู้เขียน นาย กฤษดา มมตะขบ

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. ธนัน อนุমানราชธน	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ เกียวกิ่งแก้ว	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีภูรัฐ ชพานนท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ ทศนคติของพระสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ต่อโครงสร้างอำนาจ การปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ” มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาถึงลักษณะ โครงสร้างอำนาจการปกครองวัดในปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร เป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 หรือไม่ 2) เพื่อศึกษาถึงทศนคติของพระสงฆ์ต่อโครงสร้างอำนาจการปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ปัจจุบัน พ.ศ. 2505 3) เพื่อเสนอรูปแบบโครงสร้างอำนาจวัดที่เหมาะสมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองปัจจุบัน

สำหรับการวิจัยได้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งได้สำรวจทศนคติของพระสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 420 โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและใช้การวิเคราะห์เชิงสถิติ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับ โครงสร้างอำนาจการปกครองวัดในปัจจุบันพบว่าส่วนใหญ่ เป็นไปตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2505 นั่นคือ เจ้าอาวาสเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด อย่างไรก็ตาม หลาย ๆ วัดมีคณะกรรมการซึ่งมีเจ้าอาวาสเป็นประธานคอยดำเนินการกิจการของวัด คูแลทรัพย์สินสมบัติของวัดและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัด

ผลการสำรวจทัศนคติของพระสงฆ์ต่อโครงสร้างอำนาจปกครองวัดเห็นว่า พระสงฆ์ซึ่งโดยทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงสร้างอำนาจ เห็นว่าโครงสร้างอำนาจ เดิมไม่สอดคล้องกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศ เจ้าอาวาสมีอำนาจ มากเกินไป ควรนำพระธรรมวินัยมายึดเป็นหลักในการตัดสินใจ ควรมีการกระจายอำนาจ ให้พระสงฆ์ภูมิภาคในทุกชั้นตอนของการบริหาร การแต่งตั้งและถอดถอน รัฐควรเข้ามา มีบทบาทช่วยเหลือสถาบันศาสนามากขึ้น และนอกจากนี้ประชาชนควรเข้ามามีอำนาจในระดับที่ เหมาะสม

สำหรับการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร มีผลดังต่อไปนี้

- 1) ปัจจัยด้านอายุ สมณศักดิ์ ตำแหน่งการบริหาร และพรรษาสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แตกต่างกัน
- 2) นิกายที่แตกต่างกันส่งผลต่อความแตกต่างกันในการตีความเกี่ยวกับพระราช บัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505
- 3) ปัจจัยต่าง ๆ คือ ที่ตั้งของวัด นิกาย สมณศักดิ์ ตำแหน่งทางการบริหาร การศึกษา และอายุพรรษา กำหนดทัศนคติของพระสงฆ์ต่อ โครงสร้างอำนาจปกครองวัด ต่างกัน

Thesis Title: Attitudes of Buddhist Monks in Chiang Mai Province
towards the Monastic Administrative Power Structure
According to the Sangha Act of 2505 B.E.

Author: Mr. Krisda Momtakhob

M.A. Political Science

Examining Committee:

Assist. Prof. Dr. Tanun Anumanrajadhon	Chairman
Assoc. Prof. Somsak Kaewkingkeo	Member
Assist. Prof. Nat Chaparnond	Member

Abstract

The objectives of the study "Attitudes of Buddhist Monks in Chiang Mai Province Towards the Monastic Administrative Power Structure According to the Sangha Act of 2505 B.E." were: 1) to study whether the monastic administrative power structure in the monastery relevant to the Sangha Act B.E. 2505; 2) to survey attitudes of Buddhist monks towards the administrative power structure according to the Sangha Act B.E. 2505; 3) to introduce the appropriate form of monastic administrative power structure relevant to the aspects of social, economic, and political change.

As for the research employs the quantitative research, the attitudes of 420 Buddhist monks in Chiang Mai province have been surveyed. Data collection and analysis have been made by using the statistical method.

The study shows that the monastic administrative power structure in the temple was in most situations in accordance with the Sangha Act B.E. 2505. That is to say, the abbot remained the most powerful figure in the monastery. Some monasteries has a committee with the abbot as the chairman, running day to day activities concerning monastic affair; taking care of the monastic property; determining administrative duties.

The result of the survey also shows that monks who knew about the Sangha Act B.E. 2505 agreed that: the Sangha should employ the Dhamma and Vinaya Buddhist Doctrine as the main principle to solve any problems or conflicts; the community should be allowed to participate in monastic affairs and decision making the present monastic administrative power structure was not in tune with the modern structure of economic, society, and politics, i.e., the abbot remains too powerful. There should be decentralization of all administrative and political process, as well as the promotion and removal of rank. The government should provide aid and more funds to monasteries.

As for the study about the relationship among the variables, the results are as follows:

- 1) Age, rank, status and periods of monkhood were related to different knowledge of the Sangha Act B.E. 2505.
- 2) Sect difference determined differences in interpretation of the Sangha Act B.E. 2505.
- 3) Many factors such as the location of monasteries; sect; rank, education and period of monkhood determined differences in attitudes towards the monastic administrative structure.